

ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่

เป็นผู้ประจำรถ พ.ศ. ๒๕๔๗

ตามที่ได้มีระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ และข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรรมการขนส่งทางบกจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดีกรมการขนส่งทางบก (ฝ่ายปฏิบัติการ) รักษาการตาม ระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถใหม่และผู้ขอต่ออายุ ใบอนุญาต ต้องผ่านการศึกษอบรมและทดสอบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ สำหรับผู้ที่มีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการศึกษอบรมและทดสอบ ตามหลักสูตรที่กำหนดจากโรงเรียนการขนส่งของกรมการขนส่งทางบก หรือโรงเรียน สอนขับรถที่กรมการขนส่งทางบกรับรองหรือผ่านการศึกษอบรมและทดสอบตาม โครงการพิเศษร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่มีการเรียนการสอนขับรถแก่ทหาร ตามหลักสูตรที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ ให้ถือว่าผ่านการศึกษอบรม และจบหลักสูตรตามระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๗ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ ต้องปฏิบัติตนในระหว่าง ที่เข้ารับการศึกษอบรมและทดสอบ ดังนี้

(๑) แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

(๒) เข้าและออกจากห้องเรียนตรงตามเวลา

(๓) ไม่ส่งเสียงดังหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนผู้อื่นในขณะที่เรียน หรือทดสอบ

(๔) ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้ห้องเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน หรือแบบทดสอบชำรุดเสียหาย และหากเกิดความเสียหายจะด้วยเหตุประการใดๆ ก็ตาม ให้ชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

(๕) แสดงกิริยาจาสุภาพ เรียบร้อย ให้เกียรติและไม่พุดจาเสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าวหรือรบกวนต่อผู้สอนหรือผู้ทดสอบ

(๖) ไม่สูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่ม หรือรับประทานอาหารในขณะที่เข้าเรียนและทดสอบ

(๗) ไม่ดื่มสุราหรือของมึนเมา หรือเสพยาเสพติดให้โทษ และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะที่เรียน หรือมีอาการมึนเมาในขณะที่เรียนและทดสอบ

ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้ใด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามอนุหนึ่งอนุใดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมหรือผู้สอนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากห้องเรียนได้ทันที แต่ในกรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม (๗) ให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมหรือผู้สอนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากห้องเรียนและให้หมดสิทธิเข้ารับการสอบรวมและทดสอบในรุ่นนั้นได้

ข้อ ๘ ให้หน่วยงานในสังกัดกรมการขนส่งทางบกต่อไปนี้เป็นโรงเรียนการขนส่ง และมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(๑) สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาอบรมการขับรถตามหลักสูตรระยะยาว และกำหนดหลักสูตรการศึกษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถทุกชนิด ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนออกกระเบียบ คำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียนการขนส่ง พร้อมทั้งให้ดำเนินการจัดทำและออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้ผ่านหลักสูตรที่กำหนดเพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานในการขอรับใบอนุญาตโดยไม่ต้องเข้ารับการทดสอบใดๆ อีก

(๒) สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและกาชัรต สำนักงานชนสงเชตพื้นที่
สำนักงานชนสงจังหวด และสำนักงานชนสงจังหวดสาขามีหน้าที่และความรับผิดชอบ
ให้การศัษาอบรมและทดสอบผู้ขอรับและขอต่ออายุใบอนุญาตผู้ประจำรตทุกชนิด
ทุกประเภท แล้วแต่กรณี

หมวด ๒

ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับรต

ส่วนที่ ๑

การศัษาอบรม

ข้อ ๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับรตใหม่ต้องผ่านการศัษาอบรมจากโรงเรียน
การชนสง กรมการชนสงทางบก หรือโรงเรียนสอนขับรถเอกชนที่ได้รับการรับรอง
จากกรมการชนสงทางบกหรือหน่วยงานที่ได้รับความเห็นชอบในการสอนขับรถ
หรือศัษาอบรมวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้รับรตจากกรมการชนสงทางบกและต้อง
เป็นไปดังนี้

(๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับรตชนิดที่ ๑ ทดสอบขับรถที่มีน้ำหนักรวมน
ไม่เกิน ๓,๕๐๐ กิโลกรัม ที่มีได้ใช้ชนสงผู้โดยสารหรือชนสงผู้โดยสารไม่เกิน
๒๐ คน

(๒) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับรตชนิดที่ ๒ ทดสอบขับรถที่มีน้ำหนักรวมนเกิน
๓,๕๐๐ กิโลกรัม ที่มีได้ใช้ชนสงผู้โดยสารหรือชนสงผู้โดยสารเกินกว่า ๒๐ คน

(๓) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๓ ทดสอบขับรถลากจูงพร้อมรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วง

(๔) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๔ ต้องเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตรายและผ่านการทดสอบข้อเขียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อ ๑๐ หลักสูตรสำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถใหม่ให้เป็นไปดังนี้

(๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๑ และชนิดที่ ๒

วิชาที่ต้องศึกษาอบรม	ระยะเวลา
๑. กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	๑๒ ชั่วโมง
๒. กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา	
๓. เทคนิคการขับรถอย่างปลอดภัย	
๔. หน้าที่ผู้ขับรถและการบำรุงรักษารถ	
๕. มนุษย์สัมพันธ์และมารยาทในการขับรถ	
๖. การส่งเสริมสุขภาพพลานามัย	
๗. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขับรถ	
๘. หัวใจของการบริการทางการขนส่ง	
๙. การตรวจความพร้อมของรถก่อนและหลังการใช้งาน	

(๒) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๓

วิชาที่ต้องศึกษาอบรม	ระยะเวลา
๑. ความรู้เกี่ยวกับรถลากจูงและการขับรถลากจูงอย่างปลอดภัย	๓ ชั่วโมง

(๓) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๔

วิชาที่ต้องศึกษาอบรม	ระยะเวลาอบรม
๑. ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย	} ๖ ชั่วโมง
๒. ความรู้เกี่ยวกับรถบรรทุกวัตถุอันตรายและความรู้เกี่ยวกับหลักการ	
บรรทุกวัตถุอันตราย	

ทั้งนี้ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๓ ต้องเข้ารับการฝึกอบรมและผ่านหลักสูตรตาม (๑) และผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๔ ต้องเข้ารับการฝึกอบรมและผ่านหลักสูตรตาม (๑) และ (๒) มาก่อนแล้ว

ข้อ ๑๑ หลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถให้เป็นไปดังนี้

วิชาที่ต้องศึกษาอบรม	ระยะเวลา
การขับรถอย่างปลอดภัย	๒ ชั่วโมง

ส่วนที่ ๒

การทดสอบ

ข้อ ๑๒ ให้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและทดสอบสมรรถภาพร่างกายสำหรับการดำเนินการต่อไปนี้

- (๑) การออกใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถใหม่ทุกชนิด
- (๒) การต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถทุกชนิด

ข้อ ๑๓ การทดสอบให้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- (๑) ทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย
- (๒) ทดสอบข้อเขียน
- (๓) ทดสอบขับรถ

ส่วนที่ ๓

การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย

ข้อ ๑๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถใหม่และผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถทุกประเภทและทุกชนิดต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายดังต่อไปนี้

- (๑) การทดสอบปฏิกิริยา
- (๒) การทดสอบสายตา

ข้อ ๑๕ การทดสอบปฏิกิริยา ให้ทดสอบความสามารถในการใช้เบรกเท้ารวม ๓ ครั้ง หากสามารถเหยียบเบรกได้ในระยะเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๐.๗๕ วินาทีสองในสามครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ ในการนี้หากทดสอบ ๒ ครั้งแรกผ่าน ไม่ต้องทำการทดสอบครั้งที่ ๓

ข้อ ๑๖ การทดสอบสายตาให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การทดสอบสายตาทางกว้าง ถ้าผู้เข้ารับการทดสอบสามารถมองเห็นทั้งด้านซ้ายและด้านขวา เป็นมุมกว้าง ๗๕ องศา สองในสามครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ

(๒) การทดสอบสายตาทางลึก ให้ทำการทดสอบการมองเห็นในระยะ ๒.๕๐-๓.๕๐ เมตร รวม ๓ ครั้ง หากผลการทดสอบห่างจุดที่กำหนดไม่เกินกว่า ๑ นิ้ว สองในสามครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ

(๓) การทดสอบสายตาบอดสี ให้ผู้เข้ารับการทดสอบดูสีเขียว สีแดง และสีเหลือง จากเครื่องทดสอบหรือแผ่นภาพทดสอบที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด หรือเห็นชอบโดยให้ผู้เข้ารับการทดสอบอยู่ห่างจากแผ่นภาพทดสอบในระดับสายตาในระยะไม่น้อยกว่า ๓ เมตร แล้วให้ผู้เข้ารับการทดสอบอ่านสีตามที่เจ้าหน้าที่กำหนด สีละ ๓ ครั้ง หากอ่านได้ถูกต้องสองในสามครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ผู้เข้ารับการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายผู้ใดไม่ผ่านการทดสอบ ให้มีสิทธิทดสอบแก้ตัวใหม่เฉพาะส่วนที่ทดสอบไม่ผ่านได้อีกครั้งหนึ่งในวันนั้น หากยังไม่ผ่านอีกให้มาทำการทดสอบแก้ตัวใหม่ในวันทำการถัดไป หรือวันอื่น ภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ทดสอบไม่ผ่านครั้งแรก หากพ้นกำหนด ๕๐ วัน แล้วต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่

ส่วนที่ ๕

การทดสอบข้อเขียน

ข้อ ๑๘ ให้ผู้เข้ารับการทดสอบข้อเขียนลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่เข้ารับการทดสอบในสมุดทะเบียนคุม

ข้อ ๑๙ ให้ผู้เข้ารับการทดสอบข้อเขียนทดสอบความรู้วิชาต่างๆ ที่กำหนดในหลักสูตรตามแบบทดสอบและวัดผลที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

ผู้เข้ารับการทดสอบต้องได้คะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป จึงให้ถือว่าผ่านการทดสอบข้อเขียน

ข้อ ๒๐ กรณีผู้เข้ารับการทดสอบอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านแบบทดสอบให้ผู้เข้ารับการทดสอบฟังแล้วให้ผู้เข้ารับการทดสอบตอบด้วยปากเปล่าและทำเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบด้วยตนเอง และให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการทดสอบบันทึกในกระดาษคำตอบว่า “สอบปากเปล่า” พร้อมทั้งลงนามกำกับไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ เพื่อความเหมาะสม ให้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ หรืออื่นๆ มาใช้ดำเนินการทดสอบร่วมหรือแทนได้

ข้อ ๒๑ เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบให้รีบตรวจคำตอบและแจ้งผลการทดสอบให้ทราบโดยเร็ว

กรณีไม่ผ่านการทดสอบให้ทดสอบแก้ตัวได้อีกครั้งหนึ่งในวันนั้น หากยังไม่ผ่านอีกให้มาทำการทดสอบแก้ตัวใหม่ในวันทำการถัดไป หรือวันอื่นภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ทดสอบไม่ผ่านครั้งแรก เว้นแต่มีเหตุอันสมควรให้นายทะเบียนมีอำนาจพิจารณาให้ทดสอบแก้ตัวก่อนระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวได้เป็นการเฉพาะราย แล้วแต่กรณี หากพ้นกำหนด ๕๐ วัน ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตใหม่

ส่วนที่ ๕

การทดสอบขับรถ

ข้อ ๒๒ ให้ผู้เข้ารับการทดสอบขับรถลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่เข้ารับการทดสอบในสมุดทะเบียนคุม

ข้อ ๒๓ ผู้เข้ารับการทดสอบขับรถต้องคาดเข็มขัดนิรภัย เว้นแต่เป็นรถที่ไม่ได้มีการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๒๔ การทดสอบขับรถให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ผู้เข้ารับการทดสอบต้องทดสอบขับรถตามที่กำหนดไว้ สำหรับใบอนุญาตที่ขอรับแต่ละชนิด ดังนี้

(ก) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๑ ทดสอบขับรถด้วยรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกิน ๓,๕๐๐ กิโลกรัมที่มีได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือรถขนส่งผู้โดยสารไม่เกิน ๒๐ คน

(ข) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๒ ทดสอบขับรถด้วยรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๓,๕๐๐ กิโลกรัมที่มีได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือรถขนส่งผู้โดยสารเกินกว่า ๒๐ คน

(ค) ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถชนิดที่ ๓ ทดสอบขับรถด้วยรถลากจูงพร้อมรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วง

ข้อ ๒๕ การทดสอบการขับรถให้ใช้ทำทดสอบและหลักเกณฑ์วิธีการทดสอบและวัดผล ดังนี้

(๑) ท่าที่ใช้ในการทดสอบ

ท่าที่ ๑ การขับรถเดินหน้าและหยุดรถเทียบทางเท้า

ท่าที่ ๒ การขับรถเดินหน้าและถอยหลังในทางตรง

ท่าที่ ๓ การขับรถถอยหลังเข้าจอดและออกจากช่องว่างด้านซ้าย

ทำที่ ๔ การหยุดรถและออกรถบนทางลาด

ทำที่ ๕ การกลับรถ

ทำที่ ๖ การขับรถเดินทางเข้าจอดในช่องที่เป็นมุมฉาก

การทดสอบขับรถให้ทดสอบรวม ๓ ท่า คือ ทำที่ ๑ และทำที่ ๒ เป็นท่าบังคับ และเลือกทดสอบอีก ๑ ท่า ตามความเหมาะสมของสนามทดสอบแต่ละแห่ง

การทดสอบขับรถลากจูงรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วง ให้ทดสอบทำที่ ๑ ทำที่ ๒ และทำที่ ๓

(๒) หลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลแต่ละท่าให้เป็นไป ดังนี้

ทำที่ ๑ การขับรถเดินทางเข้าและหยุดรถเทียบทางเท้า

การทดสอบท่านี้ผู้เข้ารับการทดสอบต้องขับรถเดินทางเข้าตั้งแต่เริ่มขับรถอย่างต่อเนื่องไปจนถึงจุดทดสอบที่กำหนดให้หยุดรถ โดยให้หยุดรถได้เพียงครั้งเดียว ณ จุดที่กำหนดให้หยุดเท่านั้น

๑) ด้านซ้ายของรถต้องขนานขอบทางและห่างจากขอบทางไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

๒) กันชนหน้าหรือล้อหน้าสุดหรือขอบล้อสำหรับรถที่ไม่มีกันชนหน้า ต้องไม่ล้ำเกินจุดหยุดรถข้างทางและต้องอยู่ห่างจากจุดหยุดรถนั้นไม่เกิน ๑ เมตร

๓) ต้องไม่ขับรถป็นทางเท้าหรือขอบทาง

ทำที่ ๒ การขับรถเดินทางเข้าและถอยหลังในทางตรง ให้เลือกทดสอบแบบใดแบบหนึ่ง ดังนี้

แบบที่ ๑

๑) ให้ขั้วรถเดินหน้าและถอยหลังออกโดยตลอดช่องเดินรถซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งไว้ในแนวตรงขนานกัน ๒ แถว มีความยาวประมาณ ๒๐ เมตร หลักแต่ละหลักในแถวเดียวกันมีระยะห่าง ๑.๕ เมตร ส่วนความกว้างของช่องเดินรถเท่ากับความกว้างสุดของตัวรถรวมกระจกมองข้างบวกเพิ่มอีก ๐.๕ เมตร

๒) ต้องไม่ขั้วรถชนหรือเบียดหลัก

๓) ให้ขั้วรถเดินหน้าและถอยหลังได้เพียงครั้งเดียว

๔) เครื่องยนต์ต้องไม่ดับ

แบบที่ ๒

๑) ให้ขั้วรถเดินหน้าและถอยหลังออกโดยตลอดช่องเดินรถ ซึ่งมีขนาดความกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๐ เมตร เป็นระยะคงที่ใช้กับรถทุกขนาด

๒) ล้อรถต้องไม่ทับเส้น หรือไม่ชนหรือเบียดหลัก

๓) ให้ขั้วรถเดินหน้าและถอยหลังได้เพียงครั้งเดียว

๔) เครื่องยนต์ต้องไม่ดับ

ทำที่ ๓ การขั้วรถถอยหลังเข้าจอดและออกจากช่องว่างด้านซ้าย

๑) ให้ขั้วรถถอยหลังเข้าจอดในช่องว่างด้านซ้ายซึ่งประกอบด้วยหลักไม่น้อยกว่า ๕ หลัก เป็นช่องกว้างเท่ากับความกว้างของรถรวมกระจกมองข้างบวกเพิ่มข้างละ ๐.๕ เมตร ความยาวของช่องจอดเท่ากับความยาวของตัวรถบวกเพิ่มอีก ๔ เมตร สำหรับผู้ขั้วรถชนิดที่ ๑ และ ๒ และบวกเพิ่มอีก ๖ เมตร สำหรับชนิดที่ ๓

๒) ตั้งแต่เริ่มเข้าเกียร์ขั้วรถถอยหลังเข้าจอดจนกระทั่งขั้วรถเข้าช่องว่างด้านซ้ายต้องเข้าเกียร์หรือเปลี่ยนเกียร์ไม่เกิน ๗ ครั้ง

๓) ต้องไม่ชนหรือเบียดหลัก

๔) ตัวรถต้องขนานกับขอบทางหรือหลักด้านซ้ายและล้อรถต้องไม่ทับเส้นแบ่งช่องทาง

ทำที่ ๔ การหยุดรถและออกรถบนทางลาด (สำหรับรถเกียร์ธรรมดาเท่านั้น)

๑) ให้ขับรถขึ้นเนินหรือสะพานโค้งแล้วหยุดรถบนเชิงลาดของเนินหรือสะพานโค้งนั้น โดยให้กันชนหน้าอยู่ที่จุดหยุดรถแล้วออกรถข้ามเนินหรือสะพานโค้งนั้นไปโดยปลอดภัย

๒) ต้องไม่ขับรถในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นเหตุให้ตัวรถเคลื่อนถอยจากจุดที่หยุดเกินกว่า ๑ เมตร

ทำที่ ๕ การกลับรถ

๑) ให้กลับรถในช่องทางเดินรถซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งไว้ขนานกัน ๒ แถวมีความยาวไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร หลักในแต่ละแถวห่างกัน ๔ เมตร ส่วนความกว้างของช่องเดินรถเท่ากับความยาวของรถบวกเพิ่มอีก ๖ เมตร

๒) ต้องไม่ขับรถชนหรือเบียดหลัก

๓) ตั้งแต่เริ่มขับรถเพื่อกลับรถจนกระทั่งกลับรถแล้วเสร็จ ต้องเปลี่ยนเกียร์ไม่เกิน ๓ ครั้ง

ทำที่ ๖ การขับรถเดินทางเข้าจอดในช่องที่เป็นมุมฉาก

๑) ให้ผู้เข้ารับการทดสอบขับรถจากจุดเริ่มต้นขับเดินทางเข้าไปในช่องจอดที่เป็นมุมฉาก ซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งเป็นแนวทดสอบ ๒ แถว ขนานกัน

เป็นช่องเดินรถกว้าง ๑๐ เมตร ยาวประมาณ ๑๐ - ๒๐ เมตร และหลักอีก ๒ แถวที่ตั้งเป็นแนวช่องจอดที่เป็นมุมฉากกับช่องเดินรถที่มีความกว้างเท่ากับความกว้างของตัวรถรวมกับกระจกมองข้างบอกเพิ่มอีกข้างละ ๑ เมตร ความยาวเท่ากับ ความยาวของตัวรถบวกเพิ่มอีก ๑ เมตร

- ๒) ต้องไม่ขับรถชนหรือเบียดหลัก
- ๓) ให้ขับรถเดินหน้าเข้าช่องจอดได้เพียงครั้งเดียว
- ๔) ตัวรถต้องขนานกับขอบทางหรือหลักทั้งสองด้าน

ข้อ ๒๖ ผู้เข้ารับการทดสอบต้องปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้จึงจะถือว่าผ่านการทดสอบและให้แจ้งผลการทดสอบขับรถทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบ

กรณีผู้เข้ารับการทดสอบไม่ผ่านท่าทดสอบท่าใดให้ทดสอบแก้ตัวใหม่เฉพาะท่าที่ไม่ผ่าน เมื่อพ้นกำหนด ๓ วันนับแต่วันที่ทดสอบไม่ผ่าน แต่ไม่เกิน ๕๐ วัน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรให้นายทะเบียนมีอำนาจพิจารณาให้ทดสอบแก้ตัวก่อนระยะเวลาที่กำหนดได้เป็นการเฉพาะราย แล้วแต่กรณี หากพ้นกำหนด ๕๐ วันนับแต่วันที่ทดสอบไม่ผ่านครั้งแรก ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตขับรถใหม่

ส่วนที่ ๖

การเปลี่ยนชนิดของใบอนุญาต

ข้อ ๒๗ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถอยู่แล้วประสงค์จะขอเปลี่ยนชนิดของใบอนุญาตให้สูงขึ้นจากเดิม ต้องปฏิบัติดังนี้

ลำดับที่	ใบอนุญาตเดิม เป็นชนิดที่	ต้องการเปลี่ยน เป็นชนิดที่	การศึกษาระบบภาคทฤษฎี และทดสอบข้อเขียน	การทดสอบขับรถ
๑.	๑	๒	-	ขับรถตามชนิดที่ ๒
๒.	๑	๓	ความรู้เกี่ยวกับรถลากจูง และการขับรถลากจูงอย่างปลอดภัย ตามข้อ ๑๐ (๒)	ขับรถลากจูง
๓.	๑	๔	(๑) ความรู้เกี่ยวกับรถลากจูง และการขับรถลากจูงอย่างปลอดภัย ตามข้อ ๑๐ (๒) (๒) ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย ความรู้เกี่ยวกับรถบรรทุกวัตถุอันตราย และหลักการบรรทุกวัตถุอันตราย ตามข้อ ๑๐ (๓)	ขับรถลากจูง
๔.	๒	๓	ความรู้เกี่ยวกับรถลากจูง และการขับรถลากจูงอย่างปลอดภัย ตามข้อ ๑๐ (๒)	ขับรถลากจูง
๕.	๒	๔	(๑) ความรู้เกี่ยวกับการขับรถลากจูง และการขับรถลากจูงอย่างปลอดภัย ตามข้อ ๑๐ (๒) (๒) ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย ความรู้เกี่ยวกับรถบรรทุกวัตถุอันตราย และหลักการบรรทุกวัตถุอันตราย ตามข้อ ๑๐ (๓)	ขับรถลากจูง

ลำดับที่	ใบอนุญาตเดิม เป็นชนิดที่	ต้องการเปลี่ยน เป็นชนิดที่	การศึกษาอบรมภาคทฤษฎี และทดสอบข้อเขียน	การทดสอบขับรถ
๖.	๓	๔	ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย ความรู้เกี่ยวกับบรรพบุรุษวัตถุอันตราย และหลักการบรรพบุรุษวัตถุอันตราย ตามข้อ ๑๐ (๓)	-

ส่วนที่ ๗

คณะกรรมการดำเนินการทดสอบและวิทยากร

ข้อ ๒๘ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานจำนวน ไม่น้อยกว่า ๒ คน เป็นคณะกรรมการในแต่ละคณะดำเนินการทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาต ขีดรถ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย ทดสอบข้อเขียนและตรวจข้อสอบ

(๒) คณะกรรมการทดสอบขับรถ

ในกรณีสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาที่มีเหตุจำเป็นเนื่องจากอัตรากำลังไม่เพียงพอ ให้แต่งตั้งหรือมอบหมายข้าราชการในสำนักงานบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพียงคนเดียว เป็นผู้ดำเนินการทดสอบได้

ข้อ ๒๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานเป็นวิทยากรสอนวิชาในหลักสูตรการศึกษาอบรมตามที่เห็นสมควรเว้นแต่จะพิจารณาว่าวิชาใดไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้เหมาะสม ให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาเป็นวิทยากรสอนได้ ทั้งนี้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินสมนาคุณวิทยากรตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๓๐ การบันทึกผลการทดสอบและลงนามในแบบบันทึกผลการทดสอบให้ดำเนินการดังนี้

(๑) การทดสอบสมรรถภาพร่างกายและการทดสอบข้อเขียนให้กรรมการหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกผลการทดสอบและลงนามในแบบบันทึกผลการทดสอบด้วย

(๒) การทดสอบขับรถให้กรรมการหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกผลการทดสอบพร้อมระบุหมายเลขทะเบียนรถที่ใช้ในการทดสอบไว้ในแบบบันทึกผลการทดสอบและลงนามในแบบบันทึกผลการทดสอบทุกทำด้วย

แบบบันทึกผลการทดสอบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

หมวด ๓

ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถหน้าที่ผู้เก็บค่าโดยสาร

นายตรวจ และผู้บริการ

ส่วนที่ ๑

การศึกษาอบรม

ข้อ ๓๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถหน้าที่ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจ และผู้บริการต้องผ่านการศึกษาอบรม และจบหลักสูตรจากโรงเรียนการขนส่ง

กรรมการขนส่งทางบก ณ สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ สำนักงานขนส่ง
เขตพื้นที่ สำนักงานขนส่งจังหวัด หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี
ตามหลักสูตรการศึกษอาบรม ดังนี้

หลักสูตรผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถหน้าที่ผู้เก็บค่าโดยสาร

นายตรวจ และผู้บริการ

ลำดับที่	วิชาที่ต้องศึกษาอบรม	ระยะเวลา
๑.	ความรู้ด้านปฏิบัติหน้าที่ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจ และผู้บริการ	๑ ชั่วโมง
๒.	ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก	๑ ชั่วโมง
๓.	ความรู้เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้ประจำรถ	๑ ชั่วโมง
๔.	ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพพลานามัย	๑ ชั่วโมง
	รวม	๔ ชั่วโมง

ส่วนที่ ๒

การทดสอบ

ข้อ ๓๒ ให้นำหลักเกณฑ์ในการศึกษาอบรมและทดสอบ และการวัดผล
ที่ใช้กับผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถมาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถ
หน้าที่ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจและผู้บริการ โดยอนุโลม

ข้อ ๓๓ สำหรับผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจ หรือผู้บริการชนิดใดชนิดหนึ่งแล้ว หากต้องการเปลี่ยนใบอนุญาตเป็นอีกชนิดหนึ่ง (นายตรวจ หรือผู้เก็บค่าโดยสาร หรือผู้บริการ) ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าศึกษาอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด แต่ต้องทำการทดสอบข้อเขียนตามชนิดของใบอนุญาตที่ขอใหม่นั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

แบบบันทึกผลการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

ชื่อผู้รับการทดสอบ.....วันที่.....
ให้ ✓ ลงในช่อง "ผ่าน" หรือ "ไม่ผ่าน"

1. การทดสอบสายคาดบอด้สี			
ครั้งที่	ผลการทดสอบ		สรุปผล
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1			☐ ผ่าน
2			
3			☐ ไม่ผ่าน

ผู้ทดสอบ.....

2. การทดสอบสายตาทางกว้าง					
ครั้งที่	ตาทางขวา		ตาทางซ้าย		สรุปผล
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1					☐ ผ่าน
2					
3					☐ ไม่ผ่าน

ผู้ทดสอบ.....

3. การทดสอบสายตาทางลึก			
ครั้งที่	ผ่าน	ไม่ผ่าน	สรุปผล
1			☐ ผ่าน
2			
3			☐ ไม่ผ่าน

ผู้ทดสอบ.....

4. การทดสอบปฏิกิริยา			
ครั้งที่	ผ่าน	ไม่ผ่าน	สรุปผล
1			☐ ผ่าน
2			
3			☐ ไม่ผ่าน

ผู้ทดสอบ.....

สรุปผลการทดสอบทั้งหมดแล้วปรากฏว่า

☐ ผ่าน

☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ลงชื่อกรรมการผู้สรุป

แบบบันทึกผลการทดสอบข้อเขียนและทดสอบขับรถ

ชื่อผู้รับการทดสอบ.....

1.การทดสอบข้อเขียน

วัน/เดือน/ปี	ครั้งที่	ผลการทดสอบ		เจ้าหน้าที่
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
	1			
	2			
	3			
	4			
	5			

2. การทดสอบขับรถ

วัน/เดือน/ปี	ครั้งที่	ท่าที่ทดสอบ						ผลการทดสอบ		ประธาน	กรรมการ	กรรมการ
		1	2	3	4	5	6	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
	1											
	2											
	3											
	4											
	5											

หมายเลขทะเบียนรถ.....